

Fakty o szczepionce MMR

Szczepienia

Najbezpieczniejsza ochrona Twojego dziecka na całe życie

Odra, świnka, różyczka i szczepionka MMR

Oto kilka faktów o chorobach wieku dziecięcego: odrze, śwince i różyczce oraz szczepionce MMR.

- Szczepionka MMR została wprowadzona w Wielkiej Brytanii w 1988 r. Do tego czasu w Stanach Zjednoczonych dzieci otrzymywały szczepionkę MMR bez żadnych komplikacji przez 15 lat.
- Szczepionka MMR stosowana jest na całym świecie. Do tej pory podano ponad 500 milionów dawek w ponad stu różnych krajach.
- Światowa Organizacja Zdrowia twierdzi, że szczepionka MMR „jest niezwykle bezpieczna”.
- Rok przed wprowadzeniem szczepionki do użytku w Wielkiej Brytanii, zanotowano 86.000 zachorowań na odrę. 16 dzieci zmarło.
- Za sprawą wprowadzenia szczepionki MMR, od 1992 r. nie notowano w Wielkiej Brytanii zgonów dzieci spowodowanych ostrymi przypadkami odry.
- Przed wprowadzeniem szczepionki świnka była najczęstszą przyczyną wirusowego zapalenia opon mózgowych u dzieci.
- Za sprawą szczepionki MMR przypadki zachorowań na świnkę u dzieci należą już do rzadkości.
- Przed wprowadzeniem szczepionki MMR różyczka była odpowiedzialna za poważne uszkodzenia płodu, jeśli zachorowała na nią kobieta ciężarna.
- Za sprawą szczepionki MMR przypadki zachorowań na różyczkę należą do rzadkości.
- W Wielkiej Brytanii nie podawano nigdy osobnych szczepionek przeciwko odrze, śwince i różyczce.

Ostatnio głośno jest o tym, że szczepionka MMR odpowiedzialna jest za autyzm u dzieci. Czy to prawda?

- Nie. Ta broszura przedstawia fakty o szczepionce.

Dlaczego więc wiąże się występowanie autyzmu ze szczepionką MMR?

- Spekulacje nad związkiem pomiędzy szczepionką MMR a występowaniem autyzmu u dzieci rozpoczęły się w 1998 r., kiedy to grupa naukowców opublikowała raport dotyczący 12 dzieci z chorobą jelit. Naukowcy stwierdzili wyraźnie, że nie udowodniono istnienia

związku między autyzmem a szczepionką MMR. Sugestie, że jest odwrotnie zawdzięczamy rozgłosowi, jaki nadano całej sprawie.

- Ilość przypadków zachorowań na choroby związane z autyzmem jest coraz większy. Stąd głosy, że może to być spowodowane wprowadzeniem szczepionki MMR.
- Wielu rodziców dzieci z autyzmem spostrzega **bardzo** wcześnie, że z ich pociechami dzieje się coś niedobrego. U niektórych dzieci oznaki autyzmu pojawiają się na dalszym szczeblu rozwoju. Ten typ autyzmu, zwany autyzmem regresywnym, był znany na długo przed wprowadzeniem szczepionki MMR. Wystąpienie objawów autyzmu regresywnego zbiega się zwykle w czasie z podaniem pierwszej dawki szczepionki MMR. Dlatego zrozumiałe jest to, że rodzice martwią się, iż istnieje między nimi związek.

Jak można sprawdzić, czy istnieje powiązanie?

- Gdyby istniało powiązanie pomiędzy autyzmem i szczepionką MMR, autyzm regresywny odnotowywano by znacznie częściej u dzieci szczepionych, w porównaniu z nieszczepionymi. A tak nie jest.

Page 4

- Gdyby szczepionka MMR była odpowiedzialna za autyzm, doszłoby do znacznego wzrostu zachorowań po jej wprowadzeniu do użytku w Wielkiej Brytanii. A tak się nie stało. Zauważalny byłby też spadek zachorowań po wycofaniu szczepionki z użytku. Nie doszło jednak do tego, kiedy Japończycy wycofali potrójną szczepionkę, zastępując ją pojedynczymi szczepionkami przeciwko odrze i różyczce.
- W Danii, Szwecji, Finlandii, USA oraz Wielkiej Brytanii przeprowadzono rozległe badania z udziałem setek tysięcy dzieci, dotyczące możliwości występowania związku pomiędzy szczepionką MMR a autyzmem. Badania te nie wykazały istnienia żadnego związku.
- Specjaliści z całego świata, w tym naukowcy ze Światowej Organizacji Zdrowia, są zgodni, że nie ma żadnego powiązania między szczepionką MMR a autyzmem.

Czy zaobserwowano gwałtowny wzrost przypadków zachorowań na autyzm po wprowadzeniu szczepionki MMR do użytku?

Nie. Nie zaobserwowano gwałtownego wzrostu przypadków zachorowań na autyzm w żadnym z krajów, które wprowadziły szczepionkę MMR do użytku. Gdyby szczepionka powodowała autyzm, sytuacja byłaby inna.

Co w takim razie może być prawdziwym powodem występowania autyzmu?

Przyczyny występowania zaburzeń w obrębie autystycznego spektrum mogą być różne. Przeprowadzone badania wskazują jednak na to, że autyzm ma podłoże genetyczne.

Szansę zachorowania na autyzm są takie same u dzieci szczepionych potrójną szczepionką MMR, osobnymi szczepionkami przeciwko odrze, śwince i różyczce oraz u tych, które w ogóle nie były zaszczepione.

Z przeprowadzonych ostatnio badań wynika, że nie ma dowodów na to, iż szczepionka MMR wywołuje autyzm. Prowadzone są dalsze prace nad wykryciem prawdziwych przyczyn występowania tej choroby.

Dlaczego nie mogę zaszczepić swojego dziecka pojedynczymi szczepionkami?

- Badania wykazują, że szczepionka MMR jest najbezpieczniejszym środkiem ochrony dzieci przed odrą, świnką i różyczką.
- W przerwach pomiędzy pojedynczymi dawkami szczepionki dziecko nie jest chronione przed chorobami, na które nie zostało jeszcze zaszczepione. Mogłoby to prowadzić do wzrostu liczby zachorowań na odrę, świnkę i różyczkę, powikłań, a nawet zgonu. Poza tym, dzieci, które nie zostały zaszczepione mogłyby zarazić tymi niebezpiecznymi chorobami inne dzieci oraz kobiety ciężarne.
- Dobrze jest mieć wybór, ale Państwowa Służba Zdrowia Wielkiej Brytanii (NHS) nie może zaoferować rodzicom pojedynczej szczepionki, która narażałaby dzieci na niebezpieczeństwo.
- Nie wszystkie dzieci otrzymałyby serię sześciu zastrzyków (pierwszą i drugą dawkę) i dlatego niektóre z nich byłyby narażone na groźne choroby wieku dziecięcego.
- Światowa Organizacja Zdrowia odradza stosowanie pojedynczych szczepionek, gdyż narażają one niepotrzebnie zdrowie dzieci, nie dając w zamian żadnych korzyści. W żadnym innym kraju nie zaleca się szczepienia dzieci oddzielnie przeciwko odrze, śwince i różyczce – po trzy zastrzyki w dwóch dawkach.

Czy organizm mojego dziecka poradzi sobie z trzema wirusami na raz?

Od momentu urodzenia system immunologiczny dziecka chroni go przed wirusami, które go otaczają. Bez niego noworodki nie byłyby w stanie zwalczyć dziesiątek tysięcy bakterii i wirusów, które żyją na ich skórze, w śluzówce nosa, w gardle i jelitach. System immunologiczny chroni dziecko przez całe życie.

Organizm małego dziecka jest w stanie przyjąć bez obawy o zagrożenie dla zdrowia około 10.000 szczepionek na raz. Tak więc system immunologiczny dziecka radzi sobie bez problemu ze szczepionką MMR.

Odra

Co to jest odra?

Odrę wywołuje bardzo niebezpieczny wirus, którym łatwo się zarazić. Objawy choroby to: wysoka gorączka, wysypka i ogólne osłabienie. Chore dzieci muszą pozostać w łóżku około pięciu dni i nie mogą chodzić do szkoły przez około 10 dni. Dorośli chorują zwykle dłużej. Nie da się przewidzieć, czy przebieg choroby w danym przypadku będzie łagodny czy poważny. Powikłania spowodowane chorobą dotyczą 1 na 15 dzieci. Najczęściej spotykane powikłania przy odrze to: zapalenie oskrzeli, ataki padaczki, zapalenie mózgu i uszkodzenia mózgu. W poważnych przypadkach choroba kończy się zgonem.

Jaką drogą jest przenoszona?

Odra jest jedną z najbardziej zaraźliwych chorób. Wystarczy, by zarażona osoba kaszlnęła lub kichnęła i wirus odry przenosi się na duże odległości. Ponieważ odra jest tak bardzo zaraźliwa, szanse ustrzeżenia przed nią niezaszczepionego dziecka są znikome.

Świnka

Co to jest świnka?

Świnkę wywołuje wirus powodujący gorączkę, ból głowy oraz bolesne i powiększone węzły chłonne na twarzy, szyi i szczęce. Świnka może prowadzić do całkowitej głuchoty, wirusowego zapalenia opon mózgowych i zapalenia mózgu. W rzadkich przypadkach dochodzi do bolesnego puchnięcia jąder u chorych płci męskiej i jajników u chorych płci żeńskiej. Na świnkę choruje się od 7 do 10 dni.

Jaką drogą jest przenoszona?

Świnka przenoszona jest tymi samymi drogami co odra. Jest równie zaraźliwa co grypa.

Różyczka

Co to jest różyczka?

Różyczkę wywołuje wirus. U dzieci choroba przebiega zwykle łagodnie a nawet bezobjawowo. Objawami choroby są: krótkotrwała wysypka, powiększone węzły chłonne i ból gardła. Różyczka jest bardzo groźna dla płodu. Może poważnie uszkodzić wzrok, słuch, serce i mózg nienarodzonych dzieci. Zараżenie się różyczką w pierwszych trzech

miesiącach ciąży uszkadza poważnie płód aż w 9 na 10 przypadków. Powoduje ono wystąpienie tzw. wrodzonego zespołu różyczkowego u płodu (CRS). W wielu przypadkach ciężarne zarażają się różyczką od własnych dzieci lub od dzieci znajomych.

Jaką drogą jest przenoszona?

Różyczka przenoszona jest tymi samymi drogami co odra i świnka. Jest równie zaraźliwa co grypa.

Page 8

Szczepionka

Co to jest szczepionka MMR?

Szczepionka MMR zawiera żywe lecz osłabione wirusy odry, świnki i różyczki. Ponieważ wirusy są osłabione, osoby, które otrzymały szczepionkę nie mogą zarażać innych.

Jak i gdzie podaje się szczepionkę?

- Szczepionkę wstrzykuje się w mięsień uda lub ramienia.
 - Podaje się ją wkrótce po ukończeniu przez dziecko roku, kiedy wrodzona odporność, jaką dziecko zyskuje od matki słabnie.
- Szczepionkę podaje się ponownie** dzieciom w wieku od 3 do 5 lat.

Jak skuteczna jest szczepionka MMR?

- Szczepionka MMR jest bardzo skuteczna. Od czasu jej wprowadzenia w 1988 r. (jak pokazuje wykres obok) przypadki zachorowań na odrę, świnkę i różyczkę należą do rzadkości.

Jakie są skutki uboczne szczepionki?

Szczepionka składa się z trzech różnych wirusów, które działają w innym czasie i mogą wywoływać następujące skutki uboczne:

- Po upływie 6-10 dni od szczepienia niektóre dzieci mogą zacząć gorączkować (dzieje się tak w jednym na 10 przypadków). Inne mogą dostać wysypki przypominającej odrę lub stracić apetyt. Jest to skutek działania szczepionki przeciwko odrze.
- U około jednego na 1000 zaszczepionych dzieci mogą wystąpić drgawki spowodowane gorączką. Są to tak zwane drgawki gorączkowe. Jednakże w wypadku dziecka, które nie zostało zaszczepione i zachoruje na odrę, możliwość wystąpienia drgawek jest pięciokrotnie większa.

Przed wprowadzeniem szczepionki MMR w 1988 r. epidemie odry, świnki i różyczki były dość częste.

(diagram)

Odra

Liczba zgłoszonych przypadków (w tysiącach)	Wprowadzenie szczepionki przeciw odrze (1968 r.)	Wprowadzenie szczepionki MMR (1988 r.)
---	--	--

Świnka

Liczba przypadków na 100.000 osób	Wprowadzenie szczepionki MMR
-----------------------------------	------------------------------

Różyczka

Liczba zachorowań u kobiet w ciąży	Wprowadzenie szczepionki MMR
------------------------------------	------------------------------

- Sporadycznie, 3 tygodnie po szczepieniu, mogą pojawić się objawy podobne do świnki (gorączka i powiększone węzły chłonne), gdy zaczyna działać szczepionka przeciw śwince.
- Bardzo rzadko może dojść do wystąpienia u dziecka wysypki w postaci małych plamek przypominających siniaki. Jest to spowodowane działaniem szczepionki przeciwko odrze lub różyczce. W razie wystąpienia takiej wysypki należy zgłosić się do lekarza, który zaleci odpowiednie postępowanie i omówi sposoby ochrony dziecka w przyszłości.
- W skrajnych przypadkach po szczepionce MMR dziecko może dostać zapalenia mózgu – mniej niż jedno dziecko na milion. Nie ma jednak wystarczających dowodów na to, aby powiązać wystąpienie zapalenia mózgu ze szczepionką MMR. Jeśli jednak dziecko zachoruje na odrę, szanse wystąpienia zapalenia mózgu wzrastają i szacują się w granicach od 1 na 200 do 1 na 5000 przypadków.

Powikłania spowodowane przez odrę, świnkę i różyczkę, w porównaniu z powikłaniami występującymi po podaniu szczepionki MMR

Powikłania	Ilość przypadków wywołanych przez chorobę	Ilość przypadków po pierwszej dawce szczepionki MMR
Konwulsje	1 na 200	1 na 1000
Zapalenie opon mózgowych lub mózgu	Od 1 na 200 do 1 na 5000	Mniej niż jeden na milion
Choroby wpływające na krzepnięcie krwi	1 na 3000 (różyczka) 1 na 6000 (odra)	1 na 22.300
SSPE (opóźnione powikłanie wywołane przez odrę, które prowadzi do uszkodzenia mózgu i śmierci)	1 na 8000 (dzieci poniżej 2. roku życia)	0
Zgon	1 na 2500 do 1 na 5000 (w zależności od wieku)	0

Page 11

Jak poznać, że moje dziecko ma gorączkę?

Po szczepieniu niektóre dzieci mogą gorączkować. Gorączka to temperatura ciała powyżej 37,5° C. Jeśli twarz dziecka jest gorąca, a jego policzki czerwone lub zarumienione, dziecko może mieć gorączkę. Aby się przekonać, czy dziecko naprawdę gorączkuje, można mu zmierzyć temperaturę termometrem. Gorączka u dzieci nie należy do rzadkości i nie jest zwykle zbyt wysoka. Warto jednak wiedzieć, jak postępować w razie jej wystąpienia.

Co robić w razie wystąpienia gorączki u dziecka?

- Obniżyć temperaturę ciała:
 - zdejmując zbędne ubrania lub odkrywając dziecko, które jest przykryte kilkoma kocami; oraz
 - podając do picia dużo chłodnych napojów.
- Podać dziecku paracetamol lub ibuprofen w płynie. Dawka powinna być uzależniona od wieku, zgodnie z zaleceniami na ulotce informacyjnej. W razie potrzeby można podać drugą dawkę 4 do 6 godzin po pierwszej.

Dzieciom poniżej 16 roku życia nie należy podawać aspiryny.

Jeśli martwi Cię stan zdrowia Twojego dziecka, zaufaj swojemu instynktowi i skonsultuj się z lekarzem lub z NHS Direct pod numerem telefonu 0845 46 47.

Skontaktuj się natychmiast z lekarzem, jeśli Twoje dziecko:

- ma temperaturę 39 stopni lub wyższą;
lub
- dostało drgawek.

Jeśli przychodnia jest zamknięta i nie możesz się skontaktować ze swoim lekarzem rodzinnym, udaj się do najbliższego oddziału pogotowia ratunkowego.

Page 12

Czy istnieją powody, dla których moje dziecko nie powinno być szczepione?

W przypadku niewielkiej ilości dzieci istnieją przeciwwskazania przed podawaniem szczepionki MMR. W razie przegapienia terminu szczepienia, można się umówić na inny termin.

Alergie i inne komplikacje

Nie ma przeciwwskazań przed podawaniem szczepionki MMR nawet dzieciom, u których spożycie jaj wywołuje wstrząs anafilaktyczny (wysypka na twarzy i reszcie ciała, spuchnięta jama ustna i gardło, problemy z oddychaniem i wstrząs). Jeśli twoje dziecko jest uczulone jajka, powiadom o tym lekarza lub pielęgniarkę, aby mogli poczynić stosowne przygotowania do podania dziecku szczepionki.

Jeśli dziecko przeżyło wstrząs anafilaktyczny po podaniu pierwszej dawki szczepionki lub gdy doszło do stłumienia reakcji systemu immunologicznego (z powodu leczenia po przebytych przeszczepie lub terapii nowotworowej), lekarz lub pielęgniarka powinni poprosić o poradę pediatrę.

Gdzie mogę uzyskać więcej informacji na ten temat?

W celu uzyskania dalszych informacji na temat szczepionki MMR, zapraszamy do odwiedzenia naszych stron internetowych: www.mmrthefacts.nhs.uk oraz www.immunisation.nhs.uk

Radą służą również lekarze rodzinni, pielęgniarki środowiskowe, pielęgniarki w przychodniach i pielęgniarki rejonowe. Poradę można również uzyskać kontaktując się z NHS Direct pod numerem telefonu 0845 46 47.

Informacje na temat szczepień NHS

Dział publikacji o zdrowiu

Tel: 08701 555 455

E-mail: doh@prolog.uk.om

Textphone (dla użytkowników minikomu): 08700 102 870

dla osób słabo słyszających od 8.00 do 18.00 od poniedziałku do piątku

(Vertical text) © Crown copyright 2004 • Wydrukowano w Wielkiej Brytanii • 34258
1p 15oK marzec 03 (BEL) • Projekt REDHOUSE LANE • Zdjęcia Helen Marsden